

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

กรณีศึกษาปัจจัยความสำเร็จของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจในจังหวัดชลบุรี
**Key Successes of the Economic Tree Planting Extension Project
in Chonburi Province**

สมชาติ คิ้วประเสริฐ (Somchart Duangprasert)* สมเกียรติ จันทร์ไพแสง (Somkiat Chanpaisang)**

ดุสิต เวชกิจ (Dusit Wechakit) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพพื้นฐานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ (2) ศึกษาปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ (3) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ (4) เพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ เป็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ ประจำสำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 9 (ชลบุรี) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี จำนวน 5 คน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและที่ยกเลิกโครงการไปแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – 2539 จำนวน 32 ราย โดยการสุ่มอย่างง่าย จากเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกไม้ในปี พ.ศ. 2537 เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน มีอายุ 61 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาประถมศึกษาและปริญญาตรี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 - 5 คน มีพื้นที่ทำกิน 10 - 30 ไร่ เข้าร่วมโครงการ 10 - 30 ไร่ อาชีพทำการเกษตรมีรายได้ 150,001 – 200,000 บาท ต่อปี รายจ่าย 150,001 – 200,000 บาท ต่อปี (2) ปัญหา อุปสรรค ได้แก่ โรค และแมลง ปลวก ไฟป่า ฝนแล้ง ไม่มีเงินทุนสำรอง การเบิกจ่ายเงินสนับสนุนของรัฐเป็นเรื่องยุ่งยาก (3) ปัจจัยความสำเร็จของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ พบว่า สื่อและ/หรือวิธีการ ในการประชาสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับโครงการ เกษตรกรอยากปลูกสร้างป่าให้ลูกหลานไว้ใช้ในอนาคต (4) วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จด้วย SWOT analysis จุดแข็ง พบว่า การประชาสัมพันธ์โครงการ ความรู้เกี่ยวกับโครงการ เจตคติของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ การดูแลรักษาต้นไม้ในโครงการ จุดอ่อน พบว่า การคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ขั้นตอนในการดำเนินการตรวจสอบและการจ่ายเงินยุ่งยาก การตรวจสอบติดตามผลไม่เป็นระบบเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ขาดการให้ข้อมูลแก่เกษตรกรด้านพื้นที่ด้านการบำรุงรักษาต้นไม้ที่ปลูก

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ การส่งเสริม ไม้เศรษฐกิจ โครงการปลูกไม้เศรษฐกิจ

* นักศึกษาหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรเกษตร) แขนงวิชาการจัดการการเกษตร

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Somchart.tong@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ แขนงวิชาการจัดการการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

agascsom@yahoo.com

*** รองศาสตราจารย์ แขนงวิชาการจัดการการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

agaswdus@stou.ac.th , dusit.wec@stou.ac.th

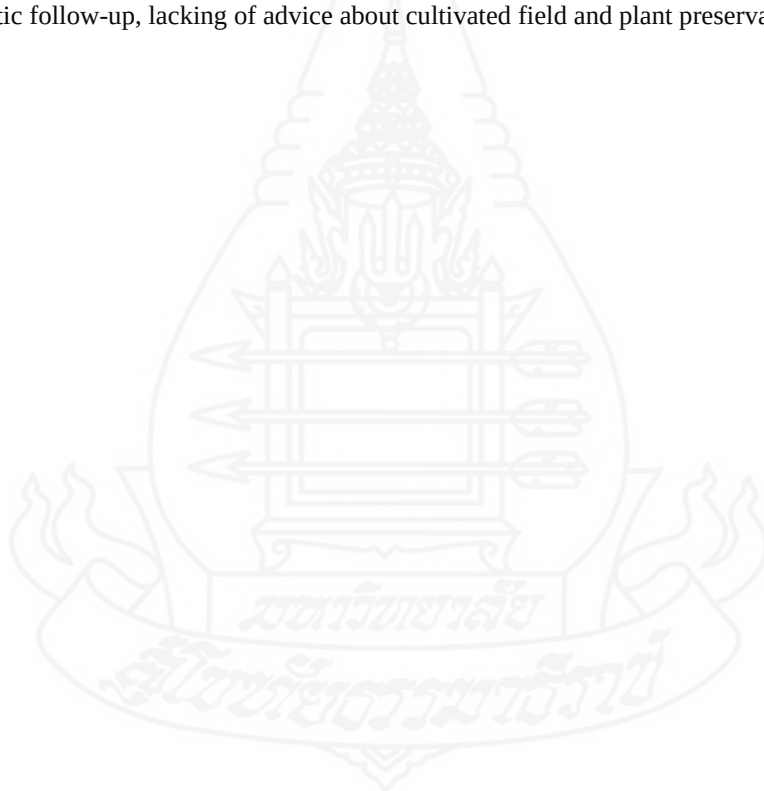
การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

This research aimed to (1) study characteristic of farmers involved in economic plantation project (2) examine barriers of farmers to attend forest plantation project (3) investigate the success factor of economic forest plantation project and (4) analyze and identify improvement method for an economic plantation project.

The sample size consists of five forestry-promoting officers from forest resource management office 9 (Chonburi), Chonburi Provincial Office of Natural Resources and Environment and 32 farmers who used be in the program together with the one who are attending program since 1994-1996 simple random sampling. The research method employed structured interview and participatory seminar.

Results showed (1) Respondents are both male and female at same proportion, 61 years old, graduated with a primary and bachelor degree, had 4-5 family members, owned 10-30 rai of cultivated land which were used in the program, farmers, had monthly income between 150,001 – 200,000 baht, and expense between 150,001 – 200,000 baht. (2) Barriers of the program were disease and insects, termite, wildfire, drought, lacking of reserve, and difficulties of getting fund support from government. (3) Factors affecting successful economic plantation project were media and/or promotion and desires for planting seeds for the kid's future. (4) By using SWOT analysis, the strengths of the program were promotion, knowledge about the program, attitudes of attendees, tree caring process of the program while the weaknesses were farmer selection process, complexity of inspection method and payments, unsystematic follow-up, lacking of advice about cultivated field and plant preservation method.

Keywords: Success Factors, Promotion, Economic Plants, Economic Plantation Project